

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. V. Pro quibus hoc Sacrificium sit offerendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

cie, in altari per alios, seu (ut loquitur Trident. supra) Sacerdotum ministerio, & sub aliena specie offertur, sic tamen ut ipsa quæ per alios fit oblatio, sit moraliter actio ipsius Christi, prout in veteri Testamento locutio Angeli Deum representantis celebratur locutio ipsius Dei, in cuius persona Angelus dicebat: *Ego sum Deus Abraham &c.* sicut nunc Sacerdos in persona Christi ait, *Hoc est corpus meum.* Nec aliud voluit *seruus quodlib. 20. n. 23.* dicens, Christum non immediatè hic offerre Sacrificium, quàm quòd Christus non offerat immediatè per se quotidiana Sacrificia eo modo, quo fecit in ultima cœna, & quo id faciunt quotidie Sacerdotes.

48. Et hoc modo etiam patet, qualiter Christus verè sit Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech: quia usque in finem mundi per suos vicarios & ministros iuxta illum ordinem offert Sacrificium. Patet etiam, qualiter illud non poluatur malitiâ ministrorum: eò quòd hi tantum præsent ministerium offerendo in persona alterius, quæ Patri æternè displicere non potest.

49. Dico II. Sacerdotes legitime ordinati offerunt propriè & per se hoc Sacrificium. Et certum est. Et patet ex forma Ordinationis, in qua Sacerdotibus datur potestas offerendi Sacrificium pro vivis & pro defunctis. Item ex Tridentino sess. 22. cap. 2. & can. 2. & sess. 23. c. 1. Deinde hanc potestatem non esse aliis fidelibus communem, sed Sacerdotibus particularem, eamque perpetuam, docet idem Tridentinum sup. cap. 4. & can. 4. Hinc Sacerdos non est merum instrumentum seu merus executor, sed verus sacrificans, etsi tamquam vicarius & publicus minister Christi, ideoque debet procedere ex certa intentione, ut non sufficiat præterita Christi voluntas seu intentio, nisi in præsentem Sacerdos ipse intendat offerre & sacrificare. Prout è contrà datio elemosynæ per famulum, veluti merum executorem & instrumentum, non pendet ab huius intentione, libertate &c.

50. Dico III. Fideles non Sacerdotes possunt aliquo modo dici offerre hoc Sacrificium. Patet ex variis partibus Canonis Missæ. Nam ante consecrationem post *Memento*, dicit Sacerdos: *Et omnium circumstantium, pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt.* Item: *Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, sed & cunctæ familie tue.* Idem patet ex Leone Ep. 81. c. 2. Modus autem ille, quo offerunt, consistit in eo, quòd aliquantulum ad Sacrificium concurrant, petendo illud pro se offerri, ministrando, eidem assistendo, & affectu se conjungendo Sacerdoti, qui est primarius Sacrificii minister.

QUESTIO V.

Pro quibus hoc Sacrificium sit offerendum?

Dico I. Potest hoc Sacrificium offerri, tum pro vivis, tum pro defunctis. Ita definit Tridentinum sess. 22. c. 2. & can. 3. Deinde in ipsa ordinatione Sacerdotum traditur eis potestas offerendi Sacrificium pro vivis & pro defunctis. Quod etiam exprimitur in Ordinario Missæ, & antiquis Liturgiis. Idem patet ex plurimis Patrum auctoritatibus, quas Nonnulli congerunt. Nobis pauca sufficiant *Augustinus Eubodii cap. 110.* Neque (inquit) negandum est, defunctorum animas pietate suorum viventium relevari, cum pro illis Sacrificium Mediatoris offertur, vel elemosynæ in Ecclesia sunt &c. Idem docet alibi sæpissimè. Immo oppositam doctrinam inter errores Aerii recenset, tum ipse, tum Epiphanius & Damascenus. Eundemque ritum ab Apostolis manasse asserit *Chrysostomus Hom. 69. ad populum Antioch.* Et *Homil. 3. in Epist. ad Philippenfes.* Denique (inquit) *Cyriillus Hierosolymitanus Catech. Mystag. 5.* pro omnibus oramus, qui inter nos vitam sanctam sunt, maximum esse credentes animarum juvamen, pro quibus offertur obsecratio sancti illius & tremendi, quod in altari positum est, Sacrificii.

Immo etiam in antiqua Synagoga offerrebantur Sacrificia pro defunctis, ut patet 2. Machab. 12. Ratio est: quia per alia suffragia possumus juvare tum vivos tum defunctos; ergo maximè id poterimus per acceptabile altaris Sacrificium.

Quod tamen attinet ad defunctos, non potest Sacrificium offerri pro damnatis, ut Patres & Doctores communiter supponunt, & decisum est c. *Pro obventibus* e. 3. quod 2. & c. *Placuit* 23. quæst. 5. idque ob irreversibilem eorum damnationem. Quare pro iis solis potest offerri, qui in statu gratiæ decesserunt necdum plenè purgati: hi enim sunt capaces fructus Sacrificii, scilicet remissionis poenarum temporalium. De quibus proinde hoc expressè tradit Tridentinum sess. 22. cap. 2. & sess. 25. in Decreto de purgatorio, ubi ait, animas in purgatorio detentatas fidelium suffragiis, potissimum verè acceptabili altaris Sacrificio juvari.

Hinc etiam pro Beatis non potest propriè offerri Sacrificium: neque enim possumus pro eis satisfacere, aut aliquid, quo indigeant impetrare, aut eorum gloriam apud Deum orationibus augere. Sicut nec possumus pro eis orare, quia (ut ait Innocentius III. c. *Cum Marthe de celebrat. Missarum*) Sancti orationibus nostris non indigent. Et injuriam facit Martyri, qui orat pro Martyre. Quàmvis aliquo modo minus propriè potest sit pro illis Sacrificium offerri, videlicet

Hæc ratio
Christus est
Sacerdos in
æternum se-
cundum or-
dinem Mel-
chisedech.

49.
Sacerdotes
sunt mini-
stri propriè,
et secundum
ordinem, sacri-
ficantes.

50.
Fideles veli-
qui offerunt
Sacrificium
aliquo mo-
do,

Qui decla-
rantur.

in gratiarum actionem pro gloria illis à Deo collatâ, vel in eorum honorem, sive ut ad hoc proficit, quod magis ac magis hic vel ille sanctus fidelibus glorificetur in terris, ut loquitur Innocentius III. supra explicans in particulari orationem, quæ in Missa B. Leonis dici solebat: *Annue nobis, quaesumus Domine, ut animæ famuli tui Leonis hæc proficit oblatione.* Eodem modo intelligendum est, quod in Liturgia S. Chrysostomi dicitur Sacrificium offerri pro Patriarchis, Prophetis, Apostolis, &c. præcipue pro sanctissima, immaculatâ, super omnes benedictâ Deiparâ; id est, in honorem eorum. Unde mox subditur: *Verè dignum est glorificare te Deiparam, penitus immaculatam, seu (ut Alii transferunt) ab omni noxa exemptam.* Et paulò post dicit Sacerdos celebrari memoriam omnium Sanctorum, *Quorum (inquit) supplicationibus respice seu protege nos Deus.* Deinde subsequitur oratio pro fidelibus, tum defunctis, tum vivis. Unde idem Chrysostomus Homil. 21. in Acta: *Quid (inquit) putas pro Mariis offerri, quod vocantur in illa hora? licet Mariis sint, etiam pro Mariis magnus honor nominari Domino presente, dum mors illa perficitur, & horrendum Sacrificium etc.*

Obiter hic advertè, quòd sicut templa & altaria soli Deo dedicantur, etsi frequenter in honorem & invocationem Sanctorum, qui appellantur eorumdem Patroni, sic etiam Sacrificium offerri soli Deo, utpote soli supremo omnium Domino, & soli debetur suæ præfertendæ patriæ cultus, cujusmodi est Sacrificium. Et quamvis (ut loquitur Trid. sess. 22. c. 3.) in honorem & memoriam Sanctorum nonnullas interdum Missas Ecclesia celebrare consuevit; non tamen illis Sacrificium offerri docet, sed Deo soli, quòd illos coronavit: unde nec Sacerdos dicere solet: *Offero tibi Sacrificium Petre vel Pauli; sed Deo de illorum victoriis gratias agens, eorum patrocinia implorat; ut ipsi pro nobis intercedere dignentur in calis, quorum memoriam facimus in terris.*

DICO II. Pro non baptizatis, sive vivis, sive defunctis, potest offerri Sacrificium, ut as proficit per modum impetrationis: non tamen juxta plerosque Doctores, ut proficit per modum satisfactionis ex opere operato, seu quoad fructum principalem: est oppositum non sit improbable. Prima pars est Suarez, Bellarmini, Conipic, Lugo, & passim aliorum, contra Vasquez. Probatur ex c. 2. de Presbytero non baptizato, ubi Innocentius III. jubet, ut preces & hostiæ offerantur pro Presbytero non baptizato, qui in fide Christiana erat defunctus. Et Ambrosius in Oratione de obitu Valentiniani, qui obierat Catechumenus, hortatur, ut pro anima ejus Sacrificia offerantur. Insuper in antiquo Ordinario Romano habetur Missa peculiaris pro Catechumenis baptizandis; ubi apertè offerebatur Sacrificium pro ipsis Catechu-

menis. Quæ saltem persuadent posse Sacrificium pro illis offerri per modum impetrationis. Adde Judæos olim sacrificare solitos pro gentilibus, ut patet ex 1. Esæ. 6. & 2. Machab. 12. Idem testatur Josephus l. 2. de bello Judaico c. 17. Unde Tertullianus (cujus tempore Imperatores erant Ethnici) lib. ad Scapulam ait: *Sacrificamus pro salute Imperatoris.* Ratio est: quia si pro non baptizatis liceat orare, & divina beneficia impetrare; cur non sacrificare, quod est efficacissimum orationis genus ad impetrandum rogata.

Potiori ratione potest illis applicari satisfactio correspondens actionibus Sacrificii, quatenus sunt opus proprium Sacerdotis, sicut potest illis applicari satisfactio aliorum bonorum operum. Similiter possunt eis prodesse orationes, quas Sacerdos in Missa profert nomine Ecclesiæ tamquam publicis illius minister: nullibi enim Ecclesia hoc irritavit vel prohibuit; à cujus alioquin intentione id pendet. Ipsa equidem Ecclesia Romana non ordinat positivè, ut in suffragiis publicis oreter nominatim & directè pro non baptizatis, præterquam in die sancto Parasceves: etsi nec positivè eos excludat, vetando, ne iis suffragia communia applicentur.

Secunda pars est communis contra Nonnullos. Ratio est, quòd Baptismus sit janua Ecclesiæ: quare sicut Sacramenta non profunt iis, qui Ecclesiam per Baptismum non sunt ingressi, sic nec Sacrificium: quod (uti ipsa Sacramenta) Christus reliquit ad utilitatem fidelium, seu (ut loquitur Trid. sess. 22. cap. 1.) dilectæ Sponsæ suæ Ecclesiæ. Allegatur etiam auctoritas Chrysostomi Homil. 3. in Epist. ad Philipp. prope finem, ubi de defunctis Catechumenis ait: *Catechumenos vero neque isto solatio, Sacrificii nempe, dignamur, sed omni hujusmodi desituti sunt auxilio, uno dempto, elemosynarum scilicet, unde illis nonnihil refrigerii accedit.* Et Consilium Braccardense l. cap. 17. aliàs 35. statuit, ut Catechumeni sine redemptione Baptismi defunctis simili modo neque oblationis commemoratio, neque psallendi impendantur. offerunt: nam ex hoc per ignorantiam usurparum est. Adfertur etiam Augustinus lib. 1. de Anima & eius origine cap. 9. Accedit quòd Catechumeni non sunt capaces indulgentiarum, quarum thesaurus à Christo relictus est dispensandus fidelibus, juxta Clementem VI. Extrav. Unigenitus de Penit. & remiss.

Tertia pars, quòd scilicet oppositum non sit improbable, suaderetur: tum quia auctoritates Ambrosii & Innocentii allegatæ tum non sit num. 55. absolute & simpliciter loquuntur, nec est ratio limitandi ad effectum secundarium & fallibilem: tum quia Sacrificium incruentum imitatur cruentum, quod etiam non baptizatis profuit: tum quia satisfactiones proprias possumus Catechu-

56. vel quatenus est opus bonum sacrificantis, vel quatenus completur precibus Ecclesiæ.

57. Non tamen quoad fructum principalem seu satisfactionem, juxta receptam sententiam.

58. Est oppositum non sit improbable.

thechemenis applicare, cur ergo non satisfactiones Christi per Sacrificium?

Ratio præcedentis opinionis dissolvitur.

Ad rationem prioris opinionis facile respondetur, non esse per omnia eodem modo discurrendum de Sacramentis & Sacrificio: sed quoad hoc, quod à solis baptizatis possint Sacramenta suscipi, & Sacrificia offerri: cum alioquin constet Sacrificia posse offerri pro animabus defunctorum, quæ tamen non possunt suscipere Sacramenta.

Dicit quidem Tridentinum supra Sacrificium esse relictum Ecclesiæ: sed id intelligi potest hoc sensu, ut in ea offeratur, vel ut principaliter pro ea, & per ejus ministros fructus dispensetur; non tamen sic ut nequeat dispensari extraneis; aliàs neque prodesset quoad fructum impetratorium. Sicut parens relinquit filio thesaurum, præcipue in ipsius utilitatem, cum potestate tamen etiam extraneis distribuendi.

Chrysostomi auctoritas etiam aliis est solvenda; cum omne prorsus Sacrificii auxilium negare videatur, adeoque etiam impetratorium. Videtur autem tunc, saltem in Ecclesia Chrysostomi, non fuisse usus publicè & nominatim in Missa orandi pro Catechumenis defunctis, nequidem in Collectis aut Memento, quod consecratione peracta sit pro defunctis fidelibus etiam in Lyurgia Chrysostomi, tam à Sacerdote quam populo (quamvis in ea nominatim oratur pro Catechumenis vivis ante Missam Fidelium) stante siquidem universo populo manus in calum extendente, cætu item sacerdotali, verendoque posito Sacrificio, quomodo Deum non placaremus pro istis orantes? ut præmittit Chrysostomus supra.

Item Concilium Braecarense.

Ad Concilium Provinciale Braecarense dici potest, agi in eo de Catechumenis defunctis in malo statu, qui peccaverant per gravem negligentiam Baptismi. Quare etiam vetat pro iis orari sive iis impendi psallendi officium, dicitque hoc per ignorantiam usurpatum. Et simili modo loquitur cap. præced. de homicidis sui, & punitis propter scelera. Deinde posset explicari, quod Missam & sepulturam Ecclesiasticam cum ceremoniis consuetis non velit per speciale statutum Catechumenis adhiberi; prout etiam inde arcentur excommunicati, etsi in gratia mortui. Augustinus denique loco citato apertè loquitur de parvulis decedentibus in originali.

60. Respondetur ad simile de indulgentiis.

Ad simile delumptum ab indulgentiis, dici potest in primis, quod plures existiment, & probabile dicat Suarez Tom. 4. disp. 53. sect. 4. etiam Catechumenis posse concedi indulgentias per modum suffragii. Deinde possent ipsi etiam comprehendi nomine Fidelium: aut esto quod non, addi posset, thesaurum indulgentiarum dici quidem relictum dispensandum Fidelibus præcipue, non tamen omnino

necessariò solis; cum etiam propriæ satisfactiones possent Catechumenis applicari. Quod si demum omnino quis contendat in Extrav. Vigentis, & esse sermone de Fidelibus baptizatis, & iis attribui fructum indulgentiarum cum exclusione ceterorum; adhuc non sequeretur idem de Sacrificio incruento, à Sacrificio crucis solà offerendi ratione diverso: utpote de quo similiter non constaret, quod sit institutum eodem tali restrictione; utique non asserenda, nisi constet.

DICO III. Pro Excommunicatis quædam sensu potest offerri Missæ Sacrificium quodam non. Conclusio declaratur. Nam sacerdos in Missa repræsentat partim personam Christi tanquam principalis offerentis, cujus nomine & auctoritate applicat fructum principalem ipsius Sacrificii: partim se habet tanquam publicus minister & legatus Ecclesiæ: partim denique se habet tanquam privata persona; uti & circumstantes. Itaque tanquam persona privata potest secretò in Missa pro excommunicatis, etiam non toleratis, orare, v. g. in Memento, aut preces, quæ in Missa dicuntur, quatenus sunt opus meritorium ipsius sacerdotis, & (inquit Averl.) quasi. II. sect. 10. §. Decimo tandem suum privatum Sacrificii fructum illis applicare: sicut potest alias orationes & suffragia privata pro eis facere: quia Ecclesia tantum prohibuit publica suffragia & orationes, quæ sunt nomine Ecclesiæ, ut sumi solet ex c. A nobis 28. & c. Sacris 38. de Sena Excommun. Quatenus verò est minister publicus Ecclesiæ, certò non potest pro excommunicatis non toleratis offerre Sacrificium & publica suffragia: quia id Ecclesia prohibet; immo absolutè non habet animum pro talibus orandi, ut proinde talis oratio nullum haberet effectum nomine Ecclesiæ.

Denique nomine & in persona Christi potest quidem validè applicare fructum Sacrificii; immo certum est Ecclesiam non posse applicationem invalidare effectus enim Sacrificii, uti & Sacramentorum, non pendent quoad valorem ex intentione Ecclesiæ, neque possunt impediri, si inde non resultet olex in subiecto impediens effectum ex institutione Christi. Quare si excommunicatus non toleratus sit alioquin capax, v. g. quia est in gratia, obtinebit etiam fructum satisfactorium. Communiter tamen supponitur vel asseritur, illicitè saltem fructum nomine Christi applicari excommunicatis non toleratis ex prohibitione Ecclesiæ. Quod mihi difficile apparet: eò quod Ecclesiæ prohibitio sic videretur ferri directè in actum merè internum, in intentionem scilicet applicandi fructum Sacrificii: nam Sacrificium ipsum quidem non

prohibet, sed solum prohibet offerri pro tali; quod nihil aliud est, quam prohibere, ne Sacerdos habeat interius intentionem praesertam, quae ad substantiam aut valorem ipsius Sacrificii non spectat. Unde *Arriaga disp. 32. sect. 4. num. 2. & 13.* censet esse probabilius, hoc non esse illicitum.

Potest nihilominus pro excommunicationis etiam non toleratis indirecte offerri Sacrificium & oratio publica Ecclesiae; puta pro dilatazione fidei, pro extirpatione haeresum &c. sic enim directe & per se oratur pro ipsa Ecclesia. Et hac ratione juxta quosdam ipsa Ecclesia nominatim oratur, & ab antiquo, dum omnes excommunicati essent non tolerati, oravit in die sancto Parasceves pro Haereticis & Schismaticis. Sed non video, cur dici nequeat cum *Suarez d. 9. de Censuris sect. 2. num. 1.* id fieri ab Ecclesia etiam directe pro illis in communi (quod sine gravi peccato non posset aliis diebus in Missa seu Officio publico fieri a Sacerdote; etsi alioquin posset privatim ex propria devotione istam orationem usurpare, juxta *Suarez supra*) scilicet per quandam exceptionem a sua lege ob hoc, quod isto die sit Christus mortuus pro omnibus, etiam excommunicatis.

Dixi pro Excommunicatis non toleratis: nam post Concilium Constantiense seu Extr. ad evitandum, probabilius licite offertur pro toleratis Sacrificium Missae, tam nomine Ecclesiae, quam nomine Christi; uti & alia suffragia publica. Nam post dictam Extravagantem tolerati non sunt amplius vitandi, sed possunt eis communicare Fideles in quibuscumque, etiam divinis; adeoque in suffragiis publicis: quantumvis inde ex consequenti & indirecte redundet favor in ipsos excommunicatos.

Quod autem Alii dicant, ibi non esse communicationem, parum urget: est enim communicatio seu communio antea inhibita, quae usu Ecclesiae sic vocatur; etsi is, pro quo orationes publicae funduntur, sit absens. Unde orationes aperte supplicantur c. *A nobis supra* citato participare nomen communicationis; ut insipienti contextum patebit. Deinde tolerati admittuntur ad ecclesiasticam sepulturam, prout etiam Alii fatentur: haec autem non fit sine publicis suffragiis Ecclesiae. Insuper admittuntur ad recitandum & cantandum officium, etiam in choro; in quo tamen concinens pro excommunicato orat, dum dicit: *Misereatur tui omnipotens Deus &c.* Uti etiam Sacerdos talem adhibens in diaconum in Missa solemni pro eo orat dicens: *Dominus sit in corde tuo & in labris tuis, ut &c.* Quare ita docet *Navarrus, Sa, Henriquez, Coninck, Lugo, & alii passim contra Suarez supra n. 17. & seq. Vasquez, & alios.*

QUAESTIO VI.
Quos Effectus habeat Sacrificium Missae?

SUPPONO Sacrificium Missae non solum esse laeviticum sive holocaustum, quatenus totum offertur in cultum aut honorem Dei: aut Eucharisticum hostiam pacificam, quatenus in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis, praesertim in redemptione nostra, ac in ordine ad salutem, a Deo collatis offertur (quomodo etiam ipsi Sectarii aiunt rite celebrari Eucharistiam, etsi illam negent esse Sacrificium) sed insuper esse propitiatorium & satisfactorium, quatenus offertur pro remissione & satisfactione peccatorum, sive culpae & poenarum: ac denique impetratorium, & eatenus rursus esse hostiam pacificam, quatenus scilicet celebratur pro beneficiis acquirendis. Quamvis enim haec rationes sint diversae, non tamen oppositae: adeoque possunt simul concurrere in eodem hoc Sacrificio, quod omnes veterum hostiarum differentias continet, & in efficacia longè antecellit. Unde id contra Sectarios docet traditio Ecclesiae & Liturgiarum, ac sensus veterum Patrum; nec non definit *Trid. sess. 22. can. 3.* his verbis: *Si quis dixerit Missae Sacrificium tantum esse laudis & gratiarum actionis, aut nuda commemorationem Sacrificii in cruce peracti; non autem propitiatorium: vel soli prodesse sumentibus, neque pro vivis & defunctis, pro peccatis, poenis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus offerri debere: anathema sit.* Quam doctrinam latius explicat ibidem c. 2. Idque habet Missae Sacrificium non tantum ex opere operantis (hoc enim commune est omnibus bonis operibus; cujusmodi indubie est Sacrificium: quod proinde est meritorium, impetratorium, & satisfactorium, eo modo & conditionibus, quibus alia bona opera, praesertim oratio) verum etiam id habet ex institutione sua, independentem a bonitate & devotione ministri, adeoque ex opere operato, quatenus scilicet est opus ipsius Christi, nomine illius ac juxta institutionem ejusdem factum, Et hoc insinuat *Tridentinum sup. c. 1.* dicens: *Hec illa munda oblatio est, quae nulli indignitate aut realitate offerentium inquinari potest.*

DICO I. Sacrificium Missae valet ad peccatorum remissionem & justificationem peccatoris. Patet ex Liturgiis, Patribus; & *Tridentino sup. c. 2.* dicente: *Hic ritus, quippe oblatione placatus Dominus gratiam justificationem & donum poenitentiae concedens, crimina ac peccata, etiam ingentia dimittit.* Intellige, Non immo mediantibus auxiliis gratiae & dono poenitentiae; ut verba manifestè insinuant, & habet certa ac communissima Theologorum doctrina contra paucos, qui existimant.

65.
Sacrificium
Missae est
Laeviticum, Eucharisticum & propitiatorium, com-
plectens omnes differ-
entias legatum Sa-
crificiorum.

66.
Vnde valet
ad remissionem peccatorum & justificationem peccatoris, quippe oblatione placatus Dominus gratiam justificationem & donum poenitentiae concedens, crimina ac peccata, etiam ingentia dimittit, sed mediantibus auxiliis ad poenitentiam.